

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/192031,Uroczystosc-oznaczenia-grobu-powstanca-slaskiego-Szymona-Wieczorka-znakiem-pamie.html>
30.04.2024, 20:59

09.10.2023

Uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego Szymona Wieczorka znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Lubliniec, 10 października 2023

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach oraz Urząd Miasta Lubliniec zapraszają na uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Szymona Wieczorka znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

Wydarzenie z udziałem rodziny powstańca, władz samorządowych oraz przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej, odbędzie się 10 października 2023 r. o godz. 11:00 na cmentarzu parafialnym pw. św. Mikołaja w Lublińcu przy ul. Piłsudskiego.

Szymon Wieczorek urodził się 20 października 1898 r. w Kucobach (pow. oleski). Był synem Franciszka i Marii. W latach 1916-1918 odbywał służbę w wojsku niemieckim. Należał do Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska od 18 lutego 1919 r. do 5 lipca 1921 r. W 1919 r. zaangażował się w I powstanie śląskie. Brał wówczas udział w zniszczeniu łączności telefonicznej. Powstańcy przecinali druty telefoniczne na linii torów kolejowych w Łomnicy. Po zakończonych walkach powstańczych był zmuszony uchodzić z rodzinnej miejscowości. Ukrywał się w Wędzinach (pow. lubliniecki). Następnie wyjechał do Krakowa, gdzie brał udział w kursie dla działaczy plebiscytowych. W lutym 1920 r. wrócił do rodzinnego domu i ponownie zaangażował się w działalność propolską. Aktywnie działał podczas akcji plebiscytowej na terenie powiatu oleskiego. W czasie II powstania śląskiego pełnił funkcję łącznika. Rok później w kwietniu objął stanowisko zastępcy POW Górnego Śląska na powiat oleski. W 1921 r. brał czynny udział w III powstaniu śląskim, podczas którego pełnił rolę dowódcy plutonu łączności wchodzącego w skład 3 kompanii baonu podgrupy „Butrym”. Brał udział w toczonych walkach w okolicy Olesna. Po zakończeniu walk powstańczych był zmuszony ukrywać się na terenie Polski. Ponownie trafił do wsi Wędzina, gdzie przebywał wraz ojcem i dwoma braćmi. W marcu 1922 r. osiedlił się wraz z rodziną w Lubecku. W latach międzywojennych pracował w urzędzie pocztowym w Lublińcu, jako nadzorca telefonów. Należał do Związku Powstańców Śląskich. W pierwszych dniach września 1939 r. po wkroczeniu wojsk niemieckich na teren Polski, Szymon Wieczorek przyczynił się wysadzenia centrali telefonicznej w Lublińcu. W okresie okupacji niemieckiej pozostawał w ukryciu. Po wyzwoleniu rozpoczął działalność społeczną w Związku Weteranów Powstań Śląskich, jak również w Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, gdzie pełnił rolę prezesa w latach 1949-1965. Został odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Śląskim Krzyżem Powstańczym oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł 24 czerwca 1965 r. w Lublińcu.

(źródło: dokumentacja z zasobu Archiwum Prezydenta RP, dokumentacja z zasobu Wojskowego Biura Historycznego, Encyklopedia Powstań Śląskich, Opole 1982, s. 603)

Opr.: D. Mikoda

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r. w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporzyczka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie.

Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.